

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLY TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT SHARQSHUNOSLIK UNIVERSITETI**



**XORIJIY SHARQ (TURK) TILI
FAN DASTURI**

Bilim sohasi: 200 000 - San'at va gumanitar fanlar
Ta'lim sohasi: 230 000 – Tillar
Ta'lim yo'nalishi: 60230100 – Filologiya va tillarni o'qitish
(sharq tillari bo'yicha)

Toshkent - 2024

Fan/modul kodi XShT11-874	O'quv yili 2024/2025 2025/2026 2026/2027 2027/2028	Semestr 1,2,3,4,5,6,7,8	ECTS - Kreditlar 10,10,10,10,10,10,8,6	
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim tili O'zbek/rus		Haftadagi dars soatlari 10,10,10,10,10,10,8,6	
Fanning nomi		Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
Xorijiy til va adabiyoti (Turk tili)		888	1332	2220

XORIJIY SHARQ TILI

6.

II.1. Fanning mazmuni:

Fanning maqsadi: oliy ta'lim muassasalari talabalariga turk tilini ilk bosqichdan boshlab o'rgatish, klassik va zamonaviy turk tilidan chuqur bilimlar berish asosida B2-C1 darajasida amaliyotda tadbiq etish ko'nikmasini hosil qilish hamda oliy ta'lim muassasalari (magistratura) va oliy ta'limdan keyingi bosqichga maqsadli tayyorlashdan iborat bo'lib, o'qitish soddadan murakkabga tamoyiliga asoslanadi. Shuningdek, turk tilining nazariy va amaliy asoslari haqida atroflicha bilim berish, ularda turk tilida erkin va mustaqil mushohada yuritish, egallagan bilim va ko'nikmalarini amalda qo'llash malakasini shakllantirish, soha bo'yicha ilmiy-tadqiqot olib borish ko'nikmalarini hosil qilishdan iborat. To'rt yilga mo'ljallangan dastur mobaynida talabalar turk tiliga oid asosiy ma'lumotlarni bilib olish bilan birga, tilning uslublari, tarjima nazariyasi va amaliyotiga oid ko'nikmalarga ham ega bo'lishlari e'tiborga olinadi.

Fanning vazifasi:

- nutq amaliyoti talabalarning mantiqiy tafakkurini, xorijiy tilidagi nutqiy qobiliyatini, xotirlash turlari, fikrlari, umumnutqiy va umumta'limiy yo'riqlarni, til bo'yicha mustaqil ishlash malakalarini rivojlantiradi.

- turk tili darslarida turli nutqiy vaziyatlarga taalluqli bo'lgan autentik kasbiy-yo'naltirilgan fikrlarning asosiy mazmunini bir marotaba eshitishda to'liq tushunish va zaruriyat tug'ilganda undan aniq ma'lumotni ajratish;

- ro'y berayotgan voqea-hodisalar haqidagi yangiliklar va reportajlarni tushunish,

- shuningdek, ko'pgina filmlarni, agar ularning qahramonlari adabiy tilda gapirayotgan bo'lsa, mazmunini tushunish, kasbiy-yo'naltirilgan kommunikativ vaziyatlarga taalluqli erkin va standart dialoglarda ishtirok etish,

- o'z ona tili va turk tilida o'qilgan yoki tinglangan ko'pgina autentik fikrlar (diskurs) asosida tilga oid, nutqiy va mazmuniy tayanchlardan foydalangan holda kasbga yo'naltirilgan ma'lumotlarni ifodalash uchun monologlarning barcha turlarini tuzish,

- ta'limning ushbu bosqichida nutqning fan mazmuni asosidagi fanlararo aloqalardan foydalanishni nazarda tutadi.

**II.2. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:
(O'quv rejada nazariy soatlar ko'zda tutilmagan)
Amaliy mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar**

Xorijiy sharq tili (turk tili) fani bo'yicha amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

Amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish yuzasidan kafedra tomonidan ko'rsatma va tavsiyalar ishlab chiqiladi. Unda talabalar dars jarayonida olgan bilim va ko'nikmalarini amaliy topshiriqlar, mashqlar, grammatik masalalarni keyslar va organayzerlar orqali bajarish natijasida yanada boyitadilar. Shuningdek, darslik va o'quv qo'llanmalar asosida talabalar bilimlarini mustahkamlashga erishish, tarqatma materiallardan foydalanish, ilmiy maqolalar va tezislarni chop etish orqali talabalar bilimini oshirish, mavzular bo'yicha taqdimotlar va ko'rgazmali qurollar tayyorlash, foydalanish va boshqalar tavsiya etiladi.

**A1 DARAJA (BOSHLANG'ICH: O'QISH VA YOZISH
AMALIYOTI)**

1-mavzu. Turk tili fonetik timizi. Turk tilidagi tovushlar tarkibi va urg'u haqida umumiy ma'lumot. 2-mavzu. Ot-kesimli sodda yig'iq gaplar. Ot-kesimli sodda yig'iq gap. *ya* bog'lovchisili so'roq gap. 3-mavzu. Turk tilida unilarning talaffuzi *e* va *o* unli tovushlari. So'roq gapning tuzilishi. 4-mavzu. Turktili alifbosi. Alifbo. O'zidan keyingi harflarga qo'shilmaydigan harflar. Qisqa unilarning yozuvda ifodalanishi. Undosh tovushlarning ikkilanishi. 5-mavzu. Turk tilida undoshlarning talaffuzi. Bog'lamaning tuslanishi. Jarangli va jarangsiz undoshlar. 6-mavzu. Turk yozuvining ayrim xususiyatlari. Turk yozuvining ayrim xususiyatlari. So'zlarni ajratib va qo'shib yozish qoidalari. Fe'lining hozirgi zamonda tuslanishi. 7-mavzu. Turk tilidagi o'zlashgan so'zlar. Turk tilidan o'zlashgan so'zlar. Fors va rus tilidan o'zlashgan so'zlar. 8-mavzu. Turk tilida izofa. Izofaning imlosi. 9-mavzu. Turk tilida sonlar. So'z oxiridagi unilarning yozuvda ifodalanishi. Hafta kunlarining nomlanishi. Kvalifikativ aniqlovchi. Ayrim so'zlarning fonetik variantlari. 10-mavzu. Turk tilida uyushiq egalar. Bir so'z turkumi orqali ifodalangan uyushiq aniqlovchilar. Turli so'z turkumi orqali ifodalangan uyushiq aniqlovchilar. Ot orqali ifodalangan aniqlovchi. Izofali old ko'makchilar. 11-mavzu. Turk tilida olmoshlar

Olmosh turlashi va ularning qo'llanilish o'rni. 12-mavzu. Otlarda ko'plik son Otlarda ko'plik son. ko'plik affikslari. Ot bilan ifodalangan ega va kesimning sonda moslashuvi. Turk ko'plik affikslari affiksi. 13-mavzu. Sifatlarda orttirma daraja. Sifatlarda orttirma daraja. 14-mavzu. Turk tilida fe'l so'z turkumi. *Sodda fe'l infinitive masdar*. Aniq O'tgan zamon 15-mavzu. Turk tilida qo'shma fe'llar. Qo'shma fe'llar. O'Ichov so'zlari. Kecha-kunduz bo'laklarining nomlanishi. Vaqtning soat orqali ifodalanishi. 16-mavzu. Turk tilida ko'makchi. Turk tilida ko'makchilar va uning turlari. 17-mavzu. Otlarda aniqlik kategoriyasi. Otlarda birlik va noaniqlik. Salomlashish va xayrlashishda qo'llaniluvchi

oborotlar. 18-mavzu. Turk tilida sonlar va yil hisobi. 100 dan katta sonlar. Mingliklar. Millionlar. Milliardlar. 19-mavzu. Turk tilida fe'l zamonlari. O'tgan zamon davom fe'li. Sodda fe'llarning o'tgan zamon davom fe'li shaklida tuslanishi. Qo'shma fe'llarning o'tgan zamon davom fe'li shaklida tuslanishi. Prefiksli fe'llarning o'tgan zamon davom fe'li shaklida tuslanishi. Ko'chirma va o'zlashtirma gap. 20-mavzu. Turk tilida hozirgi zamon fe'li. Hozirgi zamon negizi. Hozirgi-kelasi zamon fe'lining ma'nolari. 21-mavzu. Turk tilida fe'l mayllari. Fe'l mayllari. Buyruq mayli. Sodda fe'llarning buyruq maylida tuslanishi. Qo'shma fe'llarning buyruq maylida tuslanishi. Prefiksli fe'llarning buyruq maylida tuslanishi. Mulozamat shakllarining ifodalanishi. 22-mavzu. Turk tilida shart-istak mayli. Shart-istak mayli. Hozirgi-kelasi zamon shart-istak mayli Aoristning sodda gaplarda ishlatilishi. O'tgan zamon shart-istak mayli, fe'lining buyruq va shart-istak mayllarida tuslanishi. Ehtimollik va gumon ma'nolarining ifodalanishi. Shart-istak maylining modal fe'llardan so'ng ishlatilishi. modal fe'li. 23-mavzu. Turk tilida maqsad ergash gap

Maqsad ergash gap. Shaxssiz gap. 24-mavzu. Turk tilida fe'l nisbatlari

Fe'l nisbatlari. Aniq nisbat. Majhul nisbat. Sodda va prefiksli fe'llarning majhul nisbat shakli. Qo'shma fe'llarning majhul nisbat shakli. 25-mavzu. Turk tilida o'tgan zamon natijali fe'li. Bog'lamaning qisqa shakli. O'tgan zamon natijali fe'li O'tgan zamon natijali fe'lining qo'llanilishi. Aniq kelasi zamon fe'li. 26-mavzu. Turk tilida deyimler. Deyimler mustaqil qo'llanilishi. Ba'zi bir xushmuomalalikni ifodalovchi so'zlar. 27-mavzu. Turk tilida qo'shma gap. Shart-istak mayli shakllarining aniqlovchi ergash gap tarkibida ishlatilishi. 28-mavzu. Turk tilida uzoq o'tgan zamon fe'li. Uzoq o'tgan zamon fe'li. Uzoq o'tgan zamon fe'lining qo'llanishi. Holat fe'llarining xususiyatlari. 29-mavzu. Turk tilida shart ergash gapli qo'shma gap. Shart ergash gapli qo'shma gapning qo'llanilishi. 30-mavzu. Turk tilida matn tahlil qilish. Istanbul matnini tahlil qilish. 31-mavzu. Turk tilida sifatarning orttirma darajasi. Sifatlarning orttirma darajasi va ularning gapda ishlatilishi. 32-mavzu. Turk tilida hikaye zamanli qo'shma gaplar. Sabab ergash gapli qo'shma gaplarning qo'llanilishi. 33-mavzu. Turk tilida ravishlar. Dunyo tomonlarini anglatuvchi so'zlardan yasalgan ravishlar. 34-mavzu. Turk yemekleri. Turk yemek ve salata nomlari. 35-mavzu. Turk tilida viloyat nomlari. Joy va okean nomlari. 36-mavzu. Turk tilida raqamlar. Tarixiy matnlarda raqamli ma'lumotlar uchun ishlatiladigan iboralar.

**B1 DARAJA (BOSHLANG'ICH O'RTA DARAJA: O'QISH VA
YOZISH AMALIYOTI/ BOSHLANG'ICH O'RTA DARAJA: OG'ZAKI
NUTQ AMALIYOTI)**

37-mavzu. Turk tilida edatlar qo'llanilishi. Ko'makchilar va ularning gapda ishlatilishi. 38-mavzu. Turk tilida fe'llar. Ko'p ishlatiladigan fe'llar haqida ma'lumot. 39-mavzu. Turk tilida affikslar yordamida so'z yasalishi. Turk tilida affikslar yordamida so'z yasalishi haqida ma'lumot. 40-mavzu. Joy-makon so'zlarini anglatuvchi otlarni yasovchi suffikslar. Joy-makon so'zlarini anglatuvchi otlarni yasovchi suffikslar haqida ma'lumot. 41-mavzu. Turk tilida

otlardan sifat yasalishi Suffikslar yordamida otlardan sifat yasalishi haqida ma'lumot. 42-mavzu. Turk tilidagi leksika. Turk leksikasi haqida umumiy ma'lumotlar. Turk artikli haqida ma'lumot. 43-mavzu. Turk tilida turk o'zaklari. Turk o'zaklari haqida ma'lumot. 44-mavzu. Turk tilida zamon va makon nomlari. Zamon va makon nomlari haqida ma'lumot. 45-mavzu. Turk tilida turkcha birinchi bob sifatdoshlari. Turk tilida birinchi bob sifatdoshlari haqida ma'lumot. 46-mavzu. Turk tilida ravishdoshlar. Turk tilida ravishdosh va sifatdoshlari. 47-mavzu. Turk tilida sifatdoshlar. Turk tilida ravishdoshlar va sifatdoshlari. 48-mavzu. Turk tilida sifatdoshlar.

B2 DARAJA (YUQORI O'RTA DARAJA: O'QISH VA YOZISH AMALIYOTI VA YUQORI O'RTA DARAJA: OG'ZAKI NUTQ AMALIYOTI)

49-mavzu. Turk tilida kasb-hunar nomlarining yasalishi. Suffikslar yordamida kasb-hunar nomlarining yasalishi haqida ma'lumot. 50-mavzu. Turk tilida turk tilidan o'zlashgan kasb-hunar nomlari. Turk tilidan o'zlashgan kasb-hunar nomlari haqida ma'lumot. 51-mavzu. Turk tilida mavhum ma'nodagi otlarning yasalishi. Turk tilida mavhum ma'nodagi otlarning yasalishi haqida ma'lumot. 52-mavzu. Turk tilida qo'shma so'zlar. Qo'shma so'zlar haqida ma'lumot. 53-mavzu. Turk tilida fe'l negizi bilan yasalgan qo'shma so'zlar. Fe'l negizi bilan yasalgan qo'shma so'zlar haqida ma'lumot. 54-mavzu. Turk tilidagi G'arbiy Yevropa tillaridan o'zlashgan so'zlar. Turk tilidagi G'arbiy Yevropa tillaridan o'zlashgan so'zlar haqida ma'lumot. 55-mavzu. Turk tilidagi diniy tushunchalar bilan bog'liq iboralar. Turk tilidagi diniy tushunchalar bilan bog'liq iboralar haqida ma'lumot. 56-mavzu. Turk tilida pashtucha o'zlashmalar. Pashtu tilidan o'zlashgan so'zlar haqida ma'lumot haqida ma'lumot. 57-mavzu. Turktilida yasama sifatlarining ot sifatida ishlatilishi. Yasama sifatlarining ot sifatida ishlatilishi haqida ma'lumot. 58-mavzu. Turktilida sifatdosh. Turk tilida sifatdosh, o'tgan zamon sifatdoshi, hozirgi zamon sifatdoshi, orqali yasaladigan sifatdoshlar haqida ma'lumot. 59-mavzu. Turk tilida suffikslar yordamida fe'llarning yasalishi. Suffikslar yordamida fe'llarning yasalishi haqida ma'lumot. Turktilida majburlash ma'nosini ifoda etilishi haqida ma'lumot. 60-mavzu. Turk tilida ikki ot o'zakdan yasalgan murakkab so'zlar. Ikki ot o'zakdan yasalgan murakkab so'zlar haqida ma'lumot.

C1 DARAJA (YUQORI DARAJA: O'QISH VA YOZISH AMALIYOTI)

61-mavzu. Turk tilida ega. Harakat nomi va sifatdoshlari haqida ma'lumot. 62-mavzu. Turk tilida to'ldiruvchi. Ega vazifasidagi harakat nomi va sifatdoshlari haqida ma'lumot. 63-mavzu. Turk tilida hol. Sifatdoshlar va ravishdoshlari haqida ma'lumot. 64-mavzu. Turk tilida hol va uning turlari. Hol va uning turlari haqida ma'lumot. 65-mavzu. Turk tilida kesim. Gap bo'laklari haqida ma'lumot. 66-mavzu. Turk tilida ot va sifatlarining yasalishi. Ot va sifatlarining prefikslar yordamida yasalishi va qo'llanilishi haqida ma'lumot. 67-mavzu. Turk tilida bir o'zakli antonym. Bir o'zakli antonym so'zlar haqida ma'lumot haqida ma'lumot. 68-mavzu. Turk tilida takror so'zlar. Turk tilida takror so'zlar va ularning

qo'llanilishi. 69-mavzu. Turk tilida kichraytirish ma'nosidagi otlar. Turk tilida kichraytirish ma'nosidagi otlarning yasalishi. 70-mavzu. Turk tilida ikki negizdan iborat qo'shma sifatlar. Ikki negizdan iborat qo'shma sifatlar va ularning qo'llanilishi. Ranglarning ifodalanishi. 71-mavzu. Turk tilida mavhum ma'nodagi ikki negizdan iborat qo'shma so'zlar. Mavhum ma'nodagi ikki negizdan iborat qo'shma so'zlar va ularning qo'llanilishi. 72-mavzu. Turk tilida holat, his va tasodiflarni ifodalash. Holat, his qilish va tasodifiy harakatlarni tasvirlashda ishlatiladigan so'z birikmalari. 73-mavzu. Turk tili sintaksisi haqida umumiy tushuncha, qarashlar va yondashuvlar. Turk tili sintaksisi haqida ma'lumot. Sintaksisga oid nazariy qarashlar. 74-mavzu. So'z birikmalari sintaksisi. So'z birikmalarining turlari. Izofali so'z birikmalari. Old ko'makchili so'z birikmalari. Bitishuvli so'z birikmalar. Murakkab so'z birikmalari. 75-mavzu. So'z birikmalar yasalishi. Old ko'makchi vositasida birikkan so'z birikmalar. Egalik qo'shimchalari vositasida birikkan so'z birikmalar. Murakkab so'z birikmalari tarkibi va turlari. 76-mavzu. Bitishuv usuliga ko'ra tashkil topgan so'z birikmalar. Bitishuv usulidai so'z birikmalarining tarkibida bosh so'z. 77-mavzu. Gap nazariyasining ayrim masalalari

Bir bosh bo'lakli va ikki bosh bo'lakli gaplarni farqlash masalasi. Ega. 78-mavzu. Turktilida gap qurilishi. Ot-kesimli sodda yig'iq. Sodda yoyiq gaplar. Fe'l-kesimli sodda gaplar. 79-mavzu. Sodda gaplar sintaksisi. Bir tarkibli gaplar. Ikki tarkibli gaplar. Shaxssiz gaplar. 80-mavzu. Fe'l-kesim turlari. Sodda fe'l-kesim. Murakkab fe'l-kesim. Ismiy kesim. Ismiy predikativlar. Fe'liy-ismiy kesim. Kesimning boshqa turlari. Kesimning ramkali qurilmasi. 81-mavzu. Gap bosh bo'laklarining moslashuvi. Gapning ikkinchi darajali bo'laklari. Aniqlovchi. Hol. 82-mavzu. Qo'shma gaplar sintaksisi. Qo'shma gaplar sintaksisi. 83-mavzu. Turk tilida bog'langan qo'shma gaplar. Bog'langan qo'shma gaplar haqida ma'lumot. 84-mavzu. Turk tilida ergashgan qo'shma gaplar. Ergashgan qo'shma gaplar haqida ma'lumot. 85-mavzu. Turk tilida ega ergash gaplar. Turk tilida ega ergash gaplar haqida ma'lumot. 86-mavzu. Turk tilida kesim ergash gaplar. Turk tilida kesim ergash gaplar haqida ma'lumot. 87-mavzu. Turk tilida to'ldiruvchi ergash gap. Turk tilida to'ldiruvchi ergash gaplar haqida ma'lumot. 88-mavzu. Turk tilida aniqlovchi ergash gaplar. Turk tilida aniqlovchi ergash gaplar haqida ma'lumot.

89-mavzu. Turk tilida shart ergash gaplar. Turk tilida shart ergash gaplar haqida ma'lumot. 90-mavzu. Turk tilida maqsad ergash gaplar. Turk tilida maqsad ergash gaplar haqida ma'lumot. 91-mavzu. Turk tilida maqsad ergash gaplar. Turk tilida sabab ergash gaplar haqida ma'lumot. 92-mavzu. Turk tilida payt ergash gaplar. Turk tilida payt ergash gaplar haqida ma'lumot.

II.3. Xorijiy sharq tili (turk tili) faniga qo'yiladigan malaka talablari	
Kompetensiyalar	Til ko'nikmalariga qo'yilgan talablar
A1 BOSHLANG'ICH DARAJA	
Tinglab tushunish	Turk tilining fonetik tovushlarini aniqlay oladi, emfatik tovushlar hamda bir-biriga yaqin talaffuz qilinadiga tovushlarni ajrata oladi. Harflarning talaffuziga oid maxraj qoidalari talabiga to'liq rioya qiladi. Bundan tashqari turk tilidagi sodda gaplarni, dialoglar hamda sodda savollarni tushuna oladi.
O'qish	Undosh harflar bilan unli tovushlarni qo'shib, to'g'ri talaffuz qila oladi. Faqat o'zlashtirilgan mavzular bo'yicha sodda matnlarni harakatlari (diakritik belgilar) yordamida qisqa matnlarni o'qiy oladi.
Yozuv	Turk alifbosidagi ikki va to'rt ko'rinishli harflar imlosi, tovush va harflar mutanosibliigi, yozishning asosiy qoidalari (husnixat, orfografiya) o'zlashtiradi. Tegishli mavzuga oid so'z birliklari va birikmalarni, shuningdek, sodda gap va iboralarni yoza oladi.
Gapirish	- salomlashish va murojaat qilish, taklif, tavsiya qilish va taklifga javob berish, kechirim so'rashning sodda kundalik shakllarini ishlata olishi; - qisqa muloqotlarda muloqotni boshqarish vazifasini o'ziga olmasdan ishtirok eta olishi.
Grammatika	grammatikaning boshlang'ich darajasi: sodda gaplar tuzilishi, so'roq gaplar, predloglar, olmoshlar, so'zlarning aniq va noaniq holatga, jinsini ajrata olish.
A2 TAYANCH DARAJA	
Tinglab tushunish	Tinglab yoki o'qib eshittirilgan dialog, sodda matn yoki jumalarni to'liq takrorlab ayta oladi, tarjima qila oladi va qisqa savollarga qisqa javob bera oladi. Darslik, audio-video material asosida berilgan kundalik hayotga oid mavzularni tinglab tushinadi, ma'lumotlarning asosiy qismini ajrata oladi, muhim ma'lumotlarni tushuna oladi.
O'qish	Matn tarkibidagi qisqa va cho'ziq bo'g'inlarni to'g'ri talaffuz qiladi. Darslik, audio-video material asosida taqdim etilgan sodda matnlarni diakritik belgilar yordamida ifodali o'qib bera oladi.
Yozuv	Avval o'zlashtirilgan mavzularda kichik matn yoza oladi. Elektron xabarlarga qisqa va sodda so'z va iboralarni qo'llagan holda javob yoza oladi.
Gapirish	-qisqa muloqotda ishtirok eta oladi; -sodda iboralardan foydalanib, tanish mavzuda o'z fikrini umumiy ifoda eta olish; -sodda yumushlarni amalga oshira olish, masalan, chiptalar sotib olish, xarid qilish, oshxona taom buyura olish (buyurtma berish); -tushunmaganligini bildira olish.

Grammatika	Turk tilida so'z turkumlaridan ism (ya'ni ot, sifat, son, olmosh, ravish) va fe'lni o'zlashtiradi, ular asosida gaplar tuzadi, gapning uyushiq bo'laklarini qo'llaydi. Sodda gaplarning bo'lishli va bo'lishsiz shakllarini tuza oladi. Inkor shakldagi so'roq gaplar tuza oladi. O'zlashtirilgan leksik birliklarni kontekstda qo'llay oladi.
B1 BOSHLANG'ICH O'RTA DARAJA	
Tinglab tushunish	Darslik, o'quv qo'llanma, audio-video material asosida berilgan turli mavzulardagi matnlar (hikoya, maqollar, xabarlar, qissalar va h.k.)ni tinglab, tushunadi. Ularni ona tiliga lug'at yordamida tarjima qila oladi, material asosida berilgan barcha savollarga erkin javob bera oladi.
O'qish	Turk tilidagi qissa, hikoya, sodda ommaviy axborot matnlarini, xat, elektron xat, qisqa rasmiy hujjatlarni qisman diakritik belgilar yordamida o'qib, to'liq tushuna oladi.
Yozuv	Turk tilida avval o'zlashtirgan grammatik va leksik bilimlarini qo'llagan holda 80-100 ta so'zdan iborat hikoyalarni, esse yoza oladi. Sodda ish hujjatlari (xatlar va elektron xatlar, rejalar, rezume (shaxsiy ma'lumotnoma) va h.z.)ni yoza oladi.
Gapirish	Turk tilida o'zi haqida to'liq ma'lumot bera oladi, o'zi yashayotgan davlat, shahar va h.k.larni turk tilida to'liq ta'riflab, uni tasvirlab bayon eta oladi. Bundan tashqari turli soha va turli vaziyatlarga oid mavzular (kasbga oid, ommaviy axborot, do'stlar orasida) da erkin so'zlay oladi, savol-javoblarda o'zining shaxsiy qarashlari va fikrlarini qiyinchiliksiz ifodalay oladi.
Grammatika	Turk tilining avvalgi darajalarida o'zlashtirilgan grammatik materialni ommaviy va kasb-hunarga oid kontekstlarda yetarli darajada to'g'ri qo'llay oladi. Kommunikativ maqsadlarda zarur bo'ladigan turk tili grammatikasining barcha asosiy elementlarini taniy oladi va ulardan to'g'ri foydalana oladi.
B2 YUQORI O'RTA DARAJA	
Tinglab tushunish	Kundalik va ijtimoiy yo'nalishdagi mavzularni, adabiy til me'yorlari doirasidagi o'g'zaki nutq yoki audio-video matnlarni, shuningdek, tinglovchiga oldindan ma'lum yoki ma'lum bo'lmagan mavzularni tushuna oladi. Til egasi bilan tanish va belgilangan mavzuda muloqotga kirishganda, uning aksariyat jihatlarini tushuna oladi.
O'qish	Turk tilidagi katta hajmdagi matnlarni belgilangan vaqt ichida imlo qoidalari hamda punktuatsion talablarga rioya qilgan holda diakritik belgilersiz o'qiy oladi.
Yozuv	Rasmiy yoki norasmiy xatlar, ish yuritish hujjatlari, 100-150 ta so'zdan iborat matnlar, esse yoza oladi.

Gapirish	Turk tilida tanish kundalik va boshqa umumiy mavzularda ma'lum darajada o'zida ishonch bilan ma'lumot almasha oladi, tekshira oladi va tasdiqlay oladi. Muammoni umumiy tarzda tushuntirib bera oladi. Kutilmagan muloqot vaziyatlarida ishtirok eta oladi: tayyorgarliksiz suhbat va muhokamalarni olib bora oladi. Dialog shaklida suhbat qura oladi.
Grammatika	Turk tilining avvalgi darajalarida o'zlashtirilgan grammatik materialni turli oid kontekstlarda to'g'ri ishlatish (fe'l zamonlari, modal so'zlar, sifat va uning darajalari, predloglar va hokazo).
C1 YUQORI DARAJA	
Tinglab tushunish	Kundalik, ijtimoiy, siyosiy, ta'limiy va ilmiy yo'nalishdagi mavzularni, adabiy til me'yorlari va ayrim sheva doirasidagi o'g'zaki nutq yoki audio-video matnlarni, TV dasturlarni, OAVdagi chiqish va xabarlarini, shuningdek, tinglovchiga oldindan ma'lum yoki ma'lum bo'lmagan mavzularni tushuna oladi. Til egasi bilan notanish mavzuda muloqotga kirishganda, uning to'liq jihatlarini tushuna oladi.
O'qish	Turk tilidagi katta hajmdagi notanish matnlarni belgilangan vaqt ichida imlo qoidalarini hamda punktuatsion talablarga rioya qilgan holda diakritik belgilarisiz o'qiy oladi va tahlil qila bilish.
Yozuv	Rasmiy yoki norasmiy xatlar, ish yuritish hujjatlari, erkin mavzular bo'yicha 150-200 ta so'zdan iborat matnlar, esse yoza oladi.
Gapirish	Turk tilida maishiy, ijtimoiy, siyosiy, iqtisodiy, madaniy, ma'rifiy va boshqa turli mavzularda erkin, ravon tarzda ma'lumot almasha oladi, tekshira oladi va o'z nuqtayi nazarini bildira oladi. Muammoni tushuntirib bera oladi va uni hal qilish yo'llarini taklif qila oladi. Til egalari bilan adabiy tilida va shevada kutilmagan muloqot vaziyatlarida ishtirok eta oladi: tayyorgarliksiz suhbat va muhokamalarni olib bora oladi. Savollar berib, tegishli sharhlar keltirib, intervyu olib bora oladi.
Grammatika	Turk tilining barcha darajalarida o'zlashtirilgan grammatik materialni har qanday kontekstlarda to'g'ri ishlatish (fe'l zamonlari, mayyilari, modal so'zlar va tarkibotlar, sifat va uning darajalari, predloglar, sonlar, murakkab gaplar va hokazo).

Og'zaki nutqni rivojlantirish bo'yicha amaliy mashg'ulotlar mavzulari:

Turk tili fanidan o'g'zaki nutq kompetensiyasini rivojlantirish uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. En sevdiğim kitap
2. Taşkent fıskiyeler şehri.
3. Istanbulu seviyorum.
4. Özbek yemekleri.
5. Türk mutfağı.
6. Hasta ziyareti.

7. En sevdiğim film.
8. Ebeveynlere saygı.
9. İlk okulunuzu hatırlar mısınız
10. Arkadaşlarla gezi.
11. Genetik mühendislik.
12. Geri dönüşüm.

II.3. Xorijiy sharq tili (turk tili) faniga qo'yiladigan malaka talablari

Kompeten-siyalar	Til ko'nikmalariga qo'yilgan talablar
A1 BOSHLANG'ICH DARAJA	
Tinglab tushunish	Turk tilining fonetik tovushlarini aniqlay oladi, emfatik tovushlar hamda bir-biriga yaqin talaffuz qilinadiga tovushlarni ajrata oladi. Harflarning talaffuziga oid maxraj qoidalarini talabiga to'liq rioya qiladi. Bundan tashqari turk tilidagi sodda gaplarni, dialoglar hamda sodda savollarni tushuna oladi.
O'qish	Undosh harflar bilan unli tovushlarni qo'shib, to'g'ri talaffuz qila oladi. Faqat o'zlashtirilgan mavzular bo'yicha sodda matnlarni harakatlari (diakritik belgilar) yordamida qisqa matnlarni o'qiy oladi.
Yozuv	Turk alifbosidagi ikki va to'rt ko'rinishli harflar imlosi, tovush va harflar mutanosibligi, yozishning asosiy qoidalarini (husnixat, orfografiya) o'zlashtiradi. Tegishli mavzuga oid so'z birliklari va birikmalarni, shuningdek, sodda gap va iboralarni yoza oladi.
Gapirish	- salomlashish va murojaat qilish, taklif, tavsiya qilish va taklifga javob berish, kechirim so'rashning sodda kundalik shakllarini ishlata olishi; - qisqa muloqotlarda muloqotni boshqarish vazifasini o'ziga olmasdan ishtirok eta olishi.
Grammatika	grammatikaning boshlang'ich darajasi: sodda gaplar tuzilishi, so'roq gaplar, predloglar, olmoshlar, so'zlarning aniq va noaniq holatga, jinsini ajrata olish.
A2 TAYANCH DARAJA	
Tinglab tushunish	Tinglab yoki o'qib eshittirilgan dialog, sodda matn yoki jumalarni to'liq takrorlab ayta oladi, tarjima qila oladi va qisqa savollarga qisqa javob bera oladi. Darslik, audio-video material asosida berilgan kundalik hayotga oid mavzularni tinglab tushinadi, ma'lumotlarning asosiy qismini ajrata oladi, muhim ma'lumotlarni tushuna oladi.
O'qish	Matn tarkibidagi qisqa va cho'ziq bo'g'inlarni to'g'ri talaffuz qiladi. Darslik, audio-video material asosida taqdim etilgan sodda matnlarni diakritik belgilar yordamida ifodali o'qib bera oladi.

Yozuv	Avval o'zlashtirilgan mavzularda kichik matn yoza oladi. Elektron xabarlarga qisqa va sodda so'z va iboralarni qo'llagan holda javob yoza oladi.
Gapirish	-qisqa muloqotda ishtirok eta oladi; -sodda iboralardan foydalanib, tanish mavzuda o'z fikrini umumiy ifoda eta olish; -sodda yumushlarni amalga oshira olish, masalan, chiptalar sotib olish, xarid qilish, oshxona taom buyura olish (buyurtma berish); -tushunmaganligini bildirsa olish.
Grammatika	Turk tilida so'z turkumlaridan ism (ya'ni ot, sifat, son, olmosh, ravish) va fe'lni o'zlashtiradi, ular asosida gaplar tuzadi, gapning uyushiq bo'laklarini qo'llaydi. Sodda gaplarning bo'lishli va bo'lishsiz shakllarini tuza oladi. Inkori shakldagi so'roq gaplar tuza oladi. O'zlashtirilgan leksik birliklarni kontekstda qo'llay oladi.
BI BOSHLANG'ICH O'RTA DARAJA	
Tinglab tushunish	Darslik, o'quv qo'llanma, audio-video material asosida berilgan turli mavzulardagi matnlar (hikoya, maqollar, xabarlar, qissalar va h.k.)ni tinglab, tushunadi. Ularni ona tiliga lug'at yordamida tarjima qila oladi, material asosida berilgan barcha savollarga erkin javob bera oladi.
O'qish	Turk tilidagi qissa, hikoya, sodda ommaviy axborot matnlarini, xat, elektron xat, qisqa rasmiy hujjatlarni qisman diakritik belgilar yordamida o'qib, to'liq tushuna oladi.
Yozuv	Turk tilida avval o'zlashtirgan grammatik va leksik bilimlarini qo'llagan holda 80-100 ta so'zdan iborat hikoyalar, esse yoza oladi. Sodda ish hujjatlari (xatlar va elektron xatlar, rejalar, rezume (shaxsiy ma'lumotnoma) va h.z.)ni yoza oladi.
Gapirish	Turk tilida o'zi haqida to'liq ma'lumot bera oladi, o'zi yashayotgan davlat, shahar va h.k.larni turk tilida to'liq ta'riflab, uni tasvirlab bayon eta oladi. Bundan tashqari turli soha va turli vaziyatlarga oid mavzular (kasbga oid, ommaviy axborot, do'stlar orasida) da erkin so'zlay oladi, savol-javoblarda o'zining shaxsiy qarashlari va fikrlarini qiyinchiliksiz ifodalay oladi.
Grammatika	Turk tilining avvalgi darajalarida o'zlashtirilgan grammatik materialni ommaviy va kasb-hunarga oid kontekstlarda yetarli darajada to'g'ri qo'llay oladi. Kommunikativ maqsadlarda zarur bo'ladigan turk tili grammatikasining barcha asosiy elementlarini taniy oladi va ulardan to'g'ri foydalana oladi.
B2 YUQORI O'RTA DARAJA	
Tinglab tushunish	Kundalik va ijtimoiy yo'nalishdagi mavzularni, adabiy til me'yorlari doirasidagi o'g'zaki nutq yoki audio-video matnlarni, shuningdek, tinglovchiga oldindan ma'lum yoki ma'lum bo'lmagan mavzularni tushuna oladi. Til egasi bilan tanish va

	belgilangan mavzuda muloqotga kirishganda, uning aksariyat jihatlarini tushuna oladi.
O'qish	Turk tilidagi katta hajmdagi matnlarni belgilangan vaqt ichida imlo qoidalari hamda punktuatsion talablarga rioya qilgan holda diakritik belgilsiz o'qiy oladi.
Yozuv	Rasmiy yoki norasmiy xatlar, ish yuritish hujjatlari, 100-150 ta so'zdan iborat matnlar, esse yoza oladi.
Gapirish	Turk tilida tanish kundalik va boshqa umumiy mavzularda ma'lum darajada o'zida ishonch bilan ma'lumot almasha oladi, tekshira oladi va tasdiqlay oladi. Muammoni umumiy tarzda tushuntirib bera oladi. Kutilmagan muloqot vaziyatlarida ishtirok eta oladi: tayyorgarliksiz suhbat va muhokamalarni olib bora oladi. Dialog shaklida suhbat qura oladi.
Grammatika	Turk tilining avvalgi darajalarida o'zlashtirilgan grammatik materialni turli oid kontekstlarda to'g'ri ishlatish (fe'l zamonlari, modal so'zlar, sifat va uning darajalari, predloglar va hokazo).
C1 YUQORI DARAJA	
Tinglab tushunish	Kundalik, ijtimoiy, siyosiy, ta'limiy va ilmiy yo'nalishdagi mavzularni, adabiy til me'yorlari va ayrim sheva doirasidagi o'g'zaki nutq yoki audio-video matnlarni, TV dasturlarni, OAVdagi chiqish va xabarlarini, shuningdek, tinglovchiga oldindan ma'lum yoki ma'lum bo'lmagan mavzularni tushuna oladi. Til egasi bilan notanish mavzuda muloqotga kirishganda, uning to'liq jihatlarini tushuna oladi.
O'qish	Turk tilidagi katta hajmdagi notanish matnlarni belgilangan vaqt ichida imlo qoidalari hamda punktuatsion talablarga rioya qilgan holda diakritik belgilsiz o'qiy oladi va tahlil qila bilish.
Yozuv	Rasmiy yoki norasmiy xatlar, ish yuritish hujjatlari, erkin mavzular bo'yicha 150-200 ta so'zdan iborat matnlar, esse yoza oladi.
Gapirish	Turk tilida maishiy, ijtimoiy, siyosiy, iqtisodiy, madaniy, ma'rifiy va boshqa turli mavzularda erkin, ravon tarzda ma'lumot almasha oladi, tekshira oladi va o'z nuqtayi nazarini bildirsa oladi. Muammoni tushuntirib bera oladi va uni hal qilish yo'llarini taklif qila oladi. Til egalari bilan adabiy tilida va shevada kutilmagan muloqot vaziyatlarida ishtirok eta oladi: tayyorgarliksiz suhbat va muhokamalarni olib bora oladi. Savollar berib, tegishli sharhlar keltirib, intervyu olib bora oladi.

Grammatika

Türk tilining barcha darajalarida o'zlashtirilgan grammatik materialni har qanday kontekstlarda to'g'ri ishlatish (fe'l zamonlari, mayyilari, modal so'zlar va tarkibotlar, sifat va uning darajalari, predloglar, sonlar, murakkab gaplar va hokazo).

II.4. Mustaqil ta'lim***II.4.1. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar**

“Xorijiy sharq tili (turk tili)” fanidan mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan

mavzular:

1. Badiiy matn tarjimasini.
2. Ijtimoiy-siyosiy mavzudagi matnlar tarjimasini.
3. Ilmiy-texnikaviy matnlar tarjimasini.
4. Falsafiy matnlar tarjimasini.
5. Mamlakatshunoslikka oid matnlar tarjimasini.
6. Rasmiy hujjatlar tarjimasini.
7. OAV materiallari tarjimasini.

“Xorijiy sharq tili (turk tili)” fanidan mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan

mavzular:

1. Badiiy matn tarjimasini.
2. Ijtimoiy-siyosiy mavzudagi matnlar tarjimasini.
3. Ilmiy-texnikaviy matnlar tarjimasini.
4. Falsafiy matnlar tarjimasini.
5. Mamlakatshunoslikka oid matnlar tarjimasini.
6. Rasmiy hujjatlar tarjimasini.
7. OAV ma'lumotlari tarjimasini.
8. Turk tili fanidan mustaqil ish sifatida quyidagi mavzularda matn tuzish, rasmiy

xat va maktub, insho yozish kabi vazifalar berilishi tavsiya etiladi:

1.	Sevdiğim kitap (kompozisyon)	11	Dilekçe yazmak
2.	Sevdiğim şiir (sesli sunum)	12	Türk tiyatrosu
3.	Taşkent'te gezilecek yerler (sunum)	13	Özbek gelenekleri (sunum)
4.	Yemek tarifi (proje)	14	Türk gelenekleri (sunum)
5.	Dünya klasikleri (kompozisyon)	15	Özbek mutfağı
6.	Özbek masalları	16	Özbek iletişim araçları
7.	Türk masalları	17	Yurt almak için başvuru
8.	Sevdiğim şarkı	18	TÖMER” başvuru
9.	Türk mutfağı	19	Özbek bilgileri

10. En sevdiğim sanatçı (kompozisyon)

20

Türk bilgileri

Yuqori kurslarda mustaqil ish sifatida uy o'qishlari uyushtirish maqsadga muvofiq bo'lib, o'qish uchun hikoya, dostonlar tavsiya etiladi. Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.

*Izoh: Kurs ishi va mustaqil ta'lim mavzulari fan doirasida talabalar soni va istagiga ko'ra o'zgarishi mumkin.

Talaba mustaqil ishni tayyorlashda muayyan fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda, quyidagi shakllardan foydalanishi mumkin:

- Darsliklar va o'quv qo'llanmalarining mavzu va boblarini o'rganib chiqish; tarqatma material asosida alohida ma'ruza mavzularini o'zlashtirish;
- Maxsus adabiyot asosida mavzular ustida ishlash;
- O'quv-ilmiy-tadqiqot faoliyat bilan bog'liq mavzularni chuqur o'rganish;
- Ta'lim olishning faol va muammoli usullari qo'llangan o'quv mashqlarni bajarish;
- Taqdim etilayotgan mavzu bo'yicha referat, esse, maqolalar tayyorlash;
- Mavzu bo'yicha slayd-prezentatsiyani tayyorlash;
- Ilmiy ma'ruza tayyorlash va taqdimoti;

II.4.2. “Xorijiy sharq tili (turk tili)” fanidan kurs ishlarining namunaviy mavzulari:

1. Turk tilida singarmoniya hodisasi
2. Ot va uning turlari
3. Kelime çeşitleri.
4. Sıfatlarda derecelendirme.
5. Türkçede kipler.
6. Şimdiki zaman fiili
7. Türkçede Emir kipi
8. Atasözler
9. Türkçede deyimler
10. Gelecek zaman fiili
11. Soru kelimeler
12. Gereklilik kipi
13. Geniş Zaman fiili
14. Belirli Geçmiş Zaman fiili
15. Belirsiz Geçmiş Zaman fiili
16. Ünlüler uyması
17. Zarf nedir
18. Zamir çeşitleri
19. Türkçede bağlaçlar
20. Edatlar hakkında

21. Gecmiş Zaman hikayesi
22. Türkçede cümle ögeleri
23. Noktalamalı işaretler
24. Vurgu nedir
25. Türkçede aile konusu.
26. Dolaylı anlatım.

* I-oh. Mustaqil ta'lim va kurs ishi mavzulari fan doirasida o'zgarishi mumkin.

11.5. Fan o'qitishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)

"Xorijni sharq tili (turk tili)" fanini o'zlashtirish natijasida talaba:

1. sharq tilining morfologik tuzilishi va tovush tizimini;
2. sharq tildan o'qitish olib borilayotgan tilga tarjima qilish amaliyoti; spetsifikasi va stilistik xususiyatlari, me'yoriy grammatika asoslarini;
3. sharq tilining rivoji va tili doirasidagi ekstralingvistik shakllanishning asosiy omillari hamda tarixiy manbalari, uning dialektik xilma-xilligini;
4. qiyosiy-tarixiy tilshunoslik sohasidagi munozarali masalalarni;
5. yozma adabiy til tarixi, yozma yodgorliklar tili haqida **tasavvurga ega bo'lishi**;

6. sharq tilining yozma adabiy va og'zaki shakllarini;
7. tilning ilmiy tavsifi, yozuv, grafik xususiyatlari, orfografiyasi, punktuatsiyasi, leksik-grammatik xususiyatlari, so'z yasalishi va uning tuzilishi, boshqa tillardan so'z o'zlashtirish qonuniyatlarini;
8. sodda va qo'shma gaplar, so'z birikmalari, leksika va yozma nutq, dialektik leksikaning asosiy xususiyatlarini;

9. matn tili, yozuv xususiyatlari, imlo va punktuatsion xususiyatlari, leksik-grammatik xususiyatlari, so'z yasalishi va uning tuzilishi, boshqa tillardan so'z o'zlashtirish qonuniyatlarini;
10. ilmiy atamalar tizimi, lingvistika va adabiyotshunoslikka tegishi tushunchalarni **bilishi va ulardan foydalana olishi**;

Bular bilan bir qatorda bakalavr:

11. sharq tilidagi adabiy matnlarni o'qitish olib borilayotgan tilga tarjima qila olishi;
12. sharq tilida chet ellik mutaxassislar bilan muayyan sohada va umumiy masalalarda to'laqonli jonli mulogot olib borish **ko'nikmasiga ega bo'lishi**;
13. har turli va murakkab matnlarni o'qitish olib borilayotgan tildan asosiy sharq tilining hozirgi adabiy shakliga yozma tarjima qila olish;
14. sharq tilida mulogot qilish, nutq so'zlash;
15. sharq tilidan o'qitish olib borilayotgan tilga suhbat, nutq va ma'ruzalarni og'zaki izchil va sinxron tarjima qila olish;
16. sharq tili va o'qitish olib borilayotgan tildagi ma'lumotlarni qo'llab, annotatsiya, referat, ma'lumotlar to'plash, tuzish **malakalariga ega bo'lishi kerak**.

C1 yungori daraja talabasi quyidagi lingvistik kompetensiyalarga javob berish

kerak:

a. tinglab tushunish:

17. talabalar kundalik, ijtimoiy, ta'limiy yo'nalishidagi mavzularni, adabiy tili me'yoriari doirasidagi og'zaki nutq yoki diskrlarga yozilgan shakldagi matnlarni, shuningdek, o'quvchiga oldindan ma'lum yoki ma'lum bo'lmagan mavzularni tarkibida idiomatik birliklar bo'lishiga qaramasdan tushuna olishi;
18. sharq tilida so'zlashuvchi kishilarning fikrlarini bemalol, erkin tushunishlari;
19. ommaviy axborot vositalari orqali namoyish etiladigan yoki eshittiriladigan yangiliklar, joriy voqea va hodisalar to'g'risidagi ma'lumotlarning asosiy qismini tushuna olishlari;
20. hujjatli filmlar, jonli mulogot, tok-show, spektakllar va badiiy film qahramonlari adabiy me'yorda so'zlashayotgan bo'lsalar, ularning ma'nolarini tushuna olishlari kerak.

gapirish:

dialog:

21. turli xil mavzularda tayyorlagan fikrsiz, tez va grammatik xatolarga yo'l qo'ymasdan, vaziyat taqozosiga ko'ra gapira olishlari;
22. bemalol va erkin ravishda oldindan belgilab berilgan savollardan chetga chiqib, kerakli o'rnlarda fikr aytib, suhbat qura olishi;
23. kasbiy-kommunikativ holatlarga asoslangan, ma'lum bosqichiga mo'ljallangan erkin va me'yoriy dialoglarda qamashishi kerak.

monolog:

24. mutaxassisligi bo'yicha aniq, tez va batartsiil axborot berishni, tavsiflashni, aniq va mantiqiy ketma-ketlikda tuzilgan tafsilotlari bilan, eshittuvchilarga tushunarli bo'ladigan darajadagi ma'ruza qila olish salohiyatiga ega bo'lishi;
25. kasbiy yo'nalish bo'yicha barcha ma'lumotlarni o'z ichiga olgan har qanday monologni tuza olishi;
26. tayyorlagan fikrsiz ma'ruza mavzusiga oid bo'lmagan masalalarda fikr-mulohazalar bildirgan tinglovchilarning fikrlarini rivojlantira olishi hamda o'z fikrlarini oson va qulay shaklda ifoda eta olishni namoyish qilishi kerak.

a. o'qish:

27. murakkab bo'lgan matnini ko'zdan kechirib, undagi o'ziga kerakli muhim ma'lumotlarni ajrata bilishi;
28. turli janrlardagi kasbga oid matnlarni tushunish (ilmiy maqolalar, zamonaviy muammolar bo'yicha ma'lumotlar) va muayyan o'qish bosqichiga asoslangan nutq ko'nikmalariga mos bo'lgan matnlarni bosqichiga hamda zamonaviy badiiy nasrni tushunishi kerak.

a. yozish:

29. kasbga oid bo'lgan ma'lumotlarni eshitib, annotatsiyalar yozish;
30. elektron va rasmiy xatlar, ma'ruzalar, tezislar yoki turli referatlar yozish hamda mutaxassislik bo'yicha asosiy ish hujjatlarini tuza olishi kerak.

Yuqoridagilardan tashqari bakalavr quyidagi til bilimlari malakasiga ega bo'lishi kerak:

- 31.nutqning fonetik jihatlarini - talaffuz ko'nikmasi va malakasini egallashi va rivojlantirishi;
- 32.ma'lum o'quv bosqichidagi turli kommunikativ holatlarni bayon eta olishi;
- 33.nutqning leksik jihatlarini - ma'lum o'quv bosqichida turli muloqot uchastkasi doirasidagi kasbga yo'naltirilgan kommunikativ so'z qatlamini o'zlashtirishi;
- 34.nutqning grammatik jihatlarini - ma'lum o'quv bosqichiga asoslangan turli kommunikativ holatlar doirasidagi mavzuga oid konstruksiyalar va bir-biriga bog'liq xususiyatlarini egallashi lozim.

II.6. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:

1. ma'ruzalar;
2. interfaol keys-stadilar;
3. rolli o'yinlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar);
4. guruhlarda ishlash;
5. taqdimotlarni tayyorlash;
6. individual loyihalar;
7. jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar va boshqalar.

II.7. Kreditlarni olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.

II.8. Xorijiy sharq tili (Turk tili) fanidan adabiyotlar:

Asosiy adabiyotlar:

1. Sodiqov Q., Hamidov X., Xudayberganova Z., Aminova L. Turk tili. Toshkent, 2003. (A1-A2)
2. Imomova X., Tashaliyeva S., Maksudova M. Turk tili. Toshkent, 2013. (A1-B2)
3. Xamidov H. Turk tili grammatikasi. Morfologiya. Toshkent, 2006. (B1-B2)
4. Xamidov H., Tilavov A., Yildirim X. Turk tilidan mashqlar to'plami. Turkçe alıştırma kitabı. Toshkent, 2009. (A1-C1)
5. Kayumova M. "Turk tili" 1-kurslar uchun darslik, TDSHU.: 2020(A1-A2)
6. Adigüzel, Hüseyin. Deyim Hazinemiz. Açıklamalı örnekli Türkçe. İstanbul, 2009.(A1-C1)
7. Aksoy O.A. Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü. 1. Atasözler Sözlüğü. İstanbul, 1991, 1994, İnkilap Kitabevi.(A1-C1)

8. Büyük Rusça-Türkçe Sözlük, Moskva, 2004. Multilingual, İstanbul, 1995. (Og'zaki nutq uchun)

9. Hengirmen M. Türkçe temel dilbilgisi. Ankara, 2006. (A1-C1)
10. Türkçe Sözlük. Tempo 1-4. ciltler. Dil Derneği. İstanbul, 2004. (Og'zaki nutq uchun)
11. Tashaliyeva S., Turk tilida matnlar to'plami. TDSHU. 2021.(A1-C1)
12. Salimova Z. Turk tili. TDSHU. 2020(B1-B2)
13. Aminova L., Shabanova S. Turk tili. TDSHU. 2020(B2-C1)
14. Yeni İstanbul. Ankara. 2023. (A1-C1)

Qo'shimcha adabiyotlar:

11. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. – T.: "O'zbekiston", 2017.
12. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. – T.: "O'zbekiston", 2016.
13. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. – T.: "O'zbekiston", 2017. - 48 b.
14. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan quramiz. – T.: "O'zbekiston", 2017. - 488 b.
15. Мирзиёев Ш.М. Янги Ўзбекистон тараққиёт стратегияси. Тўлдирилган иккинчи нашри. – Т.: Ўзбекистон, 2022. – 440 б.
16. Мирзиёев Ш.М. Янги Ўзбекистон стратегияси. – Т.: Ўзбекистон, 2021. – 464 б.

Axborot manbalari

15. <http://ibratfarzandlari.uz>
16. <http://altaica.narod.ru>
17. <http://ziyonet.uz/uzc/library/libid/20700>
18. http://tashgiv.uz/index.php?option=com_content&view=article&id=129&Itemid=48&lang=ru
19. www.philology.ru
20. www.tdk.gov.tr

Fan dasturi "Turk filologiyasi" kafedrasida ishlab chiqilgan va 2024 yil "28" 06 dagi 20-sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.

Fan dasturi Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti Kengashining 2024 yil "01" 04 dagi 11 - sonli bayoni bilan tasdiqlangan.

7. **Fan/modul uchun mas'ullar:**
M.P.Aripov- Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti "Turk filologiyasi" kafedrasini mudiri, PhD.;

S.I.Tashaliyeva - Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti "Turk filologiyasi" kafedrasida katta o'qituvchisi;

Z.R.Salimova - Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti "Turk filologiyasi" kafedrasida katta o'qituvchisi, PhD.

8. **Taqrizchilar:**

J.K.Shabanov – TDSHU, "Turk filologiyasi" kafedrasida dotsenti, f.f.n.

A.X.Tilavov – TDO'TAU, "Folklorshunoslik va dialektologiya" kafedrasida dotsenti, f.f.n.